

OM DYREVELFERD

Tekst : Ingvild Skjørsæter , kilder : Selma Cowan, Lovdata.no , Mattilsynet

Norge er blant de land som best ivaretar velferden hos våre husdyr og produksjonsdyr.

I lovverk er det spesielt "Lov om dyrevelferd" og "Forskrift om hold av storfe" som dere avløser kommer borti, da vi formidler arbeidstakere mest til melkebrukene. Det finnes tilsvarende om sau i "Forskrift om velferd for småfe". Det finnes også egne forskrifter om merking og om innførsel og utførsel av dyr etc. etc.

Lov om dyrevelferd har totalt 40 paragrafer. Vi kan se nærmere på noen som man absolutt bør vite om. Andre er detaljer som dere kan lese dere til selv innpå www.lovdata.no

Figuren til høyre her ramser opp viktige punkter om hva dyr i dyrehold skal ha frihet til og frihet fra.

Dette omtales bl.a. i § 3, 23 og 24 :

- §3. **Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger**
- §23. Dyreholder skal sikre at dyr holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske og individuelle behov, herunder gi mulighet for stimulerende aktiviteter, bevegelse, hvile og annen naturlig atferd. Dyrs levemiljø skal fremme god helse og bidra til trygghet og trivsel.
- §24 Tilsyn og stell

Dyreholder skal påse at driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger som brukes til dyr, er egnet til å ivareta hensynet til dyrenes velferd.

Hva betyr alt dette i praksis på gårdsbruk?

Noen viktige punkter når det gjelder storfehold:

- Unge kalver (opptil 6 måneder) skal ha isolert liggeunderlag, og kalver i enkeltbokser (opptil to måneder) skal ha halm å ligge på
- Fjøsen og melkerom skal holdes ren. Det er viktig å skrape ungdyrbinger og bås plasser til kyrne ofte for å unngå at dyrene får et panser av møkk på bakbeina. Kutrener kan brukes hos melkekyr på bås, men den skal være 5 cm over ryggen når kua spiser. Pass på at du ikke går med skitne støvler i fôrgangen
- Det er beitekrav om sommeren (gjelder ikke ukastrede voksne okser)
- Alle dyr skal ha tilgang til rent fôr og vann, og man må unngå å ha veldig tynne eller veldig feite dyr. Dyr som er avmagret kan ikke produsere bra, og feite dyr kan få problemer med metabolismen og sykdommer rundt kalving. Se om holdvurdering hos Geno på <https://www.geno.no/fagstoff-og-hjelpemidler>. Trykk videre på «fagstoff», på «brunst og fruktbarhet» og på «fruktbarhetsstyring». Der er det også Youtube videoer med beskrivelser av holdvurdering av kyr.
- Det er anbefalt at alle kyr over 18 måneder får sjekket klauvene sine av en kyndig klauvskjærer to ganger per år
- Syke dyr skal få behandling, om nødvendig av dyrlegen.

Bonden har overordnet ansvar for at dyrene skal ha det bra. Din jobb som avløser er å sørge for at dyrene får daglig stell, og hvis du er i tvil om alt er som det skal være, kan du gjerne ta kontakt med oss (46424400). Du kan også ta kontakt med dyrlege eller mattilsynet hvis du synes dyrene ikke har det bra.

I noen tilfeller, når bonden er langvarig sykmeldt, kan det hende at du som avløser bruker mer tid i fjøsen enn bonden selv. Men: Det er på ingen måte meningen at avløsere skal være nødt til å ta viktige og store avgjørelser på vegne av bonden. Som oftest har bøndene nærmeste familie eller annen slekt til å hjelpe seg også ved langvarig sykdom. Men noen er alene og noen av dem igjen har ikke vært vant til å ha avløsere innom fjøset før. Som avløser

eller landbruksvikar kan du ikke bestemme at bonden skal slakte unna dyr for å få bedre plass for eksempel, hvis småkalver eller andre ungdyr har det veldig trangt. Alle slike større betydningsfulle avgjørelser kan kun bonden gjøre selv, eller noen som bonden har valgt til å bestemme slikt på hans/hennes vegne.

Hvis du har spørsmål angående dyrevelferd, ikke nøle med å ta kontakt med oss. Eller om det er andre ting i arbeidsmiljøet som bekymrer deg. Du når alltid noen på vårt felles nr. 46 42 44 00